

A MŰLOVARNÓ VŐLEGÉNYE

MONOSZLÓY DEZSŐ

Tizennégy óra légiút, lyukas alvázú autóbusszal hatvan-hetven kilométernyi zötyögés, riadt elefántok kerülgetése, egymásra hasonlító Buddha-szobrok, virágfüzerek lebegése, sötét bőri bivalyok és sötét bőri szingalézek sokasága, s máris egy hirtelen szerkesztett turistapadicomba lehetne érkezni, ha a monszuneső nem mosta volna el a villanyvilágítást. Talán jobb így. Nem látni az összes disznóságot. S bár az egyes bungalókra nehezebb rátalálni, az ide-oda surranó fekete mambák látványa senkit sem zavar. Akad persze más állat is. Óriás szöcske, leguán, varán, fákról leselkedő, furcsa madarak, de az egyenlítői sötétségben mindez egyetlen feketeséggé olvad. A bungaló ajtaját úgysem lehet bezárni. A spárgával megerősített reteszeket a bogarak, elefántok egyaránt belökhetik, na meg a banditák, akiktől különösen óvakodni kell a tört angolsággal beszélő, bennszülött menedzser rögtönzött tájékoztatása szerint. Csak hát a fáradtságnak olyan foka is van, amely fittyet hány ennyi kihívásnak, a rongyos moszkítóháló alá bújjik, amelyen akkorák a rések, hogy azokon át a repülő kutyák a helyes landolást gyakorolhatják, még megszorítható a kedves társ keze, aztán alvás végtelenül. Igen ám, de egyszerre mozogni kezd az alaposabban meg sem vizsgált hajlék. Fekete Póni a szíve tája felé húzza a mellette fekvő férfi kezét. Érzed, hogyan dobog?! A képlet egyszerű. Csak az örültek nem félnek. Kideríthetetlen, mi rontott a bungalónak, elefánt, bandita, földrengés? Egyikük üres whiskysüveget szorongat, a másik szíjat markol, s elindulnak a vak sötétben az ismeretlen veszedelem ellen. Ketten, akik összetartoznak, akikkel nem történhet semmi különválasztható borzalom, egymáshoz viszonyulásuk véglegessége megkíméli őket ettől. Akik ennyire szeretik egymást, azoknak valahogy

szerencsájük is van. Kiderül, ha nem is mindjárt, több éjszakát kell összebújva végigvacogni, hogy az ő bungalójuk azért inog ide-oda, mert hatalmas leguánok szeretkezési helye. Szerencsére, mert azokban a bungalókban, amelyeknek a tetején nincs leguánnász, a patkányok mindent felzabálnak, inget, nadrágot, kabátot, méghozzá kofferestül. Fekete Póni, Srí Lanka, szerelem. Lehet, hogy erre a téltre és más erre rímelő csodálatos, közös utazásokra, afrikai szafárikra, meleg hawaii esőkre visszaemlékezve gondolta Bobby, nem egészen egyértelműen, különféle fenntartások azért összegubancolták az egymínőségű feltételezést, hogy ha a kórházból hazakerül, jobb lesz. Nemcsak testileg, egyáltalán. Nem így lett. Inkább nőtt, mint csökkent a feszültség, és menedéknek számított, hogy kórházi emlékekbe kapaszkodhat. Ezek az emlékek reteszesen beépültek a kietlen lakásba, mintha elmozdítható ágyakat gurítottak volna a megszokott bútorok közé. Az elmozdítható ágyakon korábbi szobatársak feküdtek, csücsültek, horkoltak, ha meg ébren voltak, be nem állt a szájuk, ami üdvös dolognak bizonyult, megóvta Bobyt a saját gondolataival való csatározástól. A legkitartóbban a kórházi szoba baloldali sarkából és jelenleg Bobby hálójának ugyanabból a szögletéből egy nyugalmazott autóbuszsofőr magyarázott. Ja, kérem szépen a karakter, az állhatatosság a legfontosabb. Az embernek tudni kell, mit akar. Nem hübelebalázs módjára, hanem megfontoltan. Akkor a saját betegségét is ráncba tudja szedni. Nem azt mondtam, meggyógyítani, mert arra, ugyebár, az orvosok sem képesek, hanem ráncba szedni. Ez lényeges különbség. Ehhez türelem és fegyelmezettség igényeltetik. Az autóbuszsofőr, míg beszélt, száját csücsörítette, kopasz feje búbján izzadságcseppek táncoltak, és többnyire rosszszallóan méregette Bobyt. Maga, kérem, nem tud rendesen lélegezni. Nem tüdőből, hasból kell. Maga a vállát emelgeti, ahelyett hogy a hasát domborítaná, miközben beszívja a levegőt. Így, ni. Látja? Bobynek esze ágában se volt, hogy az autóbuszsofőrrel vitába szálljon, és arról is lemondott, hogy jóval túl a hatvanon, a helyes lélegzés elsajátításával kísérletezzen. A belélegzéssel egy lélegzetre tudatosította, hogy elszámolhatatlanul mennyi minden nem sikerült, ilyenformán a mulasztás behozhatatlan. Bobby úgynevezett otthonának, különösen ha élettársa viharzott végig a szobákon, valóban jót tett a kórházi zűrzavar. Ilyenkor mindig volt valami pikírt megjegyzése. Már megint összefröcskölted a fürdőszobát. Mikor tanulod meg végre, hogyan kell használni a zuhanyozót? Rajtad igazán nem látszik meg, hogy intézetben nevelkedtél. Ebben a szóözönében mannaként hatott a sofőr közbedörmögése, még ha nem is volt egészen érthető, mert nem Bobbyhoz szólt, hanem a

szomszédos ágyon heverő Jehova tanújához. Ez a szobatárs, leszámítva az egészségügyi állapotáról tartott rövid beszámolókat, hogy mennyi vért köpött, reggel, déltájban, délután, s milyen a tüdőtükrözés enyhe narkózissal, ugyan kevesebbet beszélt, de rengetegen látogatták, s így a látogatók meg a sofőr dörögése, aki valamennyi betegségben kiismerte magát, állandó zsongásfüggőnyt biztosított a lakásban, amely alatt vagy amelytől bebugyolálva a feleség szavai is némiképp jelentőségüket veszítették. Sajnos, csak ezek a szelídebbek és a külső rendet dirigálók, a kórház előttiék teljes tartalmukkal tovább ordítottak, nyújtózó kobraként Bobby felé feszültek. Dögölj meg. Akaszd fel magad. Szar alak. Valamikor azt hittem, zord fenség árad belőled. Ha-ha. Zord fenség. Gyáva senkiházi! Bobby hitetlenkedve fordult a hangok irányába. De hiszen ezek még kórházba szállítása előtt hangzottak el, helyesebben addig ismétlődtek, amíg Bobbyt kórházba kellett szállítani. Mi ez a megkésett visszhang, miért kell újból és újból meghallgatni, amikor egyetlenegyszer kiejtve is elképzelhetetlenek? Ezeket az autóbusszofőr bölcsessége sem tudja elfojtani, ráncba szedni, hajtogathatja dögrovásig a maga szentenciáit. Az életet, kérem, meg kell szervezni, nagy általánosságban, meg részleteiben is. Mi a megboldogult kedvesemmel megszerveztük. Negyven évig voltunk együtt. Tudja, mi az? Idén, februárban hagyott itt. Híres nő volt, talán ismerte is. A Vörös Teri, szakkörökben így hívták. Múlovarnó volt. Ragaszkodott a cirkuszi nevéhez, azért nem lett a feleségem. Örökös vólegénye maradtam. Rettenetesen szerettük egymást. Tökéletes volt a megértés. Úgy ment minden, mint a karikacsapás. Cikcakk! Az mi? Ezt a Jehova tanúja kérdezte. A cikcakk az tökéletes egymásba illeszkedés. Cikcakk. Csak egyről nem tudott lemondani. A cigarettáról. Pedig halála előtt, az utolsó nyolc évben kilenszer operálták. Kilenszer, kérem. Ehhez mit szól? Ehhez Bobby és a Jehova tanúja sem tudott mit szólni, és a negyedik szobatárs, egy egyiptomi tanár vagy diák sem, aki naponta legalább háromszor szőnyeget terített maga elé, és időnként a szőnyeghez verte a homlokát. Ő leginkább azután érdeklődött, merre van dél. Ebben sehogyan sem tudtak megegyezni. A Jehova-tanú és az autóbusszofőr szélsőségesen más véleményt képviselt. Ha az ember hisz, nem mind egy, hogy merre van? Arra nyilván, amerre hiszi. Ezzel a feltételezéssel Bobby próbálkozott. Az autóbusszofőr összeszűkült szemmel mérte végig. Dél ott van, ahol van, és sehol máshol. Ez végérvényes konklúzió volt, olyan, mint amilyeneket az utóbbi időben ellentmondást nem tűrő ingerültséggel Magdó, Bobby felesége szerkesztett. Így egy pillanatra a kórházi szoba és Bobby lakása egybekeveredett, mindkettő végletes szo-

morúságot árasztott, magányos romházak zsalugátereit utánzón, amiket mintha több évtizedes zokogás impregnált volna rozsdaszínűvé. Dél ott van, ahol van. Punktum, cikcakk. Akaszd fel magad, szar alak. Az autóbuszsofőr szerint meg kell szervezni az életet részleteiben és általában. De hát hogyan kell megszervezni valamit, ami olyan szépen kezdődött, így is folytatódott, s anélkül hogy Bobynak bármiféle szervezés eszébe ötlhetett volna, véglegesen és megmagyarázhatatlanul elromlott? Utána se lehet kérdezni, mert máris nyújtózkodnak a kobra mondatok. Magdó szeme kimered, a teste megfeszül, mögötte egy dühös krokodil árnyéka csapkod. Nem is véletlen ez a krokodilárnyék. Magdónak volt egy barátja, aki krokodilnak hívta magát, a szeretőjét meg nyuszinak, nem is így, előkelőbben, franciásan lapainnak. Mindenesetre a krokodil-nyúl hasonlat illeti hozzájuk, hihetőnek látszott, hogy a krokodil egyszer csak szőröstül-bőröstül bekapja a nyulat. Persze, kívülről nézve mutatkozott így, mert ki lát két élet titkai mögé? Bobby és Magdó élete mögé se lát senki. Ki tudja például elképzelni, milyen volt Magdó tizennyolc évesen? És még annyi sem volt, amikor Bobyt felkereste. Azt akarom, te légy az első férfi az életemben. Az a huszon-egynéhány éves korkülönbség nem számít. Istenem, milyen is volt Magdó? Gödölye. Inkább fekete pónira hasonlított. Nyílt, magas homlokkal és akkor is, amikor már frufrut hordott. Fekete póni, aki valahol a sörényében, nem lehet tudni, hol, legfeljebb sejteni, szolgatni talán, na, szabad a gazda, fehér rózsát rejteget. Édes kis fekete póni, csodálatosan lehetett lovagolni rajta. Bábszínházzavakkal kellett szólni hozzá, olyanokkal, amilyenekkel a tündér meg a vitéz katona beszélgetnek egymással, mivel ő is bábszínházzavakat használt. Csak azt sajnálom, nem bizonyíthatom be, a rosszban is mennyire szeretlek, történjen veled bármi, melletted állok. Milyen könnyű ilyenkor vidáman legyinteni. Ahogy magamat ismerem, gond lesz bőven, még bebizonyíthatod. És a fekete póni húsz évig vagy még tovább is kedvesen, hűen trappolt, úgy, ahogy ígérte, jóban-rosszban. Fészket építettek, összebújtak. Hogy állhat feje tetejére egy ilyen élet? Bobby a szoba sarka felé szimatolt. Onnan mindössze a műlovarnó trikójának izzadságszaga áradt. Valaki ostort pattogtatott. Egyet-kettőt, hármát-négyet! Két lábra állni, fakó! A cirkusz porondjáról a homok Bobby orrába hatolt, ettől köhögni kellett. De ezt a köhögést és az ostorcsattogtatást túlnyerítette egy gyűlölettől fisztulás hang: Vedd tudomásul, nem vagy úriember! És hiába zsarolsz, nekem a díszbarátid előtt sincs semmi titkolni valóm. Kitarhatom az összes ablakot, az egész utcának elmondhatom, igenis, kefélttem azzal a birkapásztorral, azzal a törökkel, mert meg akartam

bosszulni magam. Meg akartam bosszulni a lelki terrorodat, az úgynevezett szellemi fölényedet. Igenis kefélttem vele, és jólesett. Tudod, hányszor? Bobby kétségbeesetten a másik oldalára fordult, de itt is utolérte az ordítás. Engem tisztelni kell, vedd tudomásul! Tisztelni? Ha nem fogsz tisztelni. . . Valamit, akármilyen lehetetlent válaszolni kellene, ha nem válaszol, repülnek a székek, a hamutartók, tányérok, bármi, ami Magdó kezébe kerül. Megöllek! De csak a székek törnek össze, meg ami összetörhető. Hogy lesz a fekete póniból örvényező krokodil? Ezt a műlovarnó völegénye aligha magyarázza meg. És mit akar egyáltalán Magdó megbosszulni? Egyetlen kalandot negyedszázad alatt? Más férfiak ebből tucatnyit gyűjtenek, és se bosszú, se botrány. Egyáltalán kalandnak számít, ha valaki egy szerencsétlen, alkoholistá nővel, aki magára rántja, egymásba borul? Ennél többel az egész találkozása aligha tisztelhető. Ez az új, más. De ez meg olyan meseszerű, hogy ebbe csak a meseszerűség kedvéért szerkeszthetők krokodilok, mint a Jancsi és Juliska történetébe a vasorrú bába. Mert nem meseszerű az, hogy alig erősen megszökített krokodillá válik a fekete póni, egyedem, begyedem, tengertánc, fekete kutyuska fintorodik elő, na, nem egészen kutya, inkább lány. Csengének hívják, tizenhat éves. Te leszel az első férfi az életemben, mondja bábszínházhangon, mintha csak a fekete pónit akarná helyettesíteni. Bobynek ez a mondat úgy kottázódik a tudatába: azért jöttem, ne haljál meg szomorúan, én leszek az utolsó öröm az életedben. Más leszek, mint a többiek, ezt viszont Csenge susztorogja, s bár még magához se nyúlt soha, Bobby testéhez úgy nyúl, mint érett asszonyok. Talán filmen látta, vagy olyankor botlott a szülői hálóba, amikor nem számítottak rá. Ehhez vajon mit szólna a műlovarnó és a műlovarnó völegénye? A völegény véleménye: cakk! Tudja mit, ehhez nem szólok semmit, mert ilyen nincs. Ami viszont engem illet, elgondolhatja, mennyi nőügyem volt. Szálltak rám, mint méh a mézre. Egy autóbuszsofőrnek persze könnyű. Pláne olyanak, aki unatkozó asszonyokat kiránduló busszal szállít. A szállodában külön szoba jár a sofőrnek, csak be kell kopogtatni hozzá. Cikkakk! És a műlovarnó? Ő megértő. Egyrészt tudja, idegen p. . . edzi a f. . .-t, másrészt aki szeret, miért ne kívánjon egy kis változatosságot a másiktól. Az örök egyforma akkor is megunható, ha nagyon jó. Bobby szeretné, ha többes számban folytatódna ez a beszélgetés, mert se nem eléggé meggyőző, se nem feloldó. Főleg a műlovarnó jelenléte hiányzik. Tőle kellene kitudakolni, elejétől végig, hová bújta el az igazság. Nézze, Bobby, ha mindenáron ragaszkodik hozzá, üsse kő, ilyen felfordult lakásba, összevissza ágyak közé belovagolni nekem való feladat. Tanácsot adni már

nehezebb. Ami az én Gyurimra vonatkozik, az nem titok. Kerek perec. A halálom előtt ragaszkodtam hozzá, hogy keressen magának valakit. A keresésben nagybetegen még segítettem is neki, mert az olyan ember, aki mindenben kiismeri magát, nem maradhat egyedül, felrobbantja a mondanivaló. Ami viszont magát illeti. . . Magdót ismeri? Ne is említse, sokan azt hiszik, a műlovarnő triviális trampli. Pedig tartózkodóbb tud lenni, mint afféle dámák. Van elég tapasztalata, hogy tartózkodóbb legyen. Viszont ha egy úrilány bezsong, akkor vége. Bizony, akkor vége, azt állítja, nem vagyok úriember. Nem mintha ez fontos lenne, nagysád, mindazok után, amit az ember ebben a században megélt, de hát precízebben kezelve hogy értendő ez az állítás? Abban az általános értelemben, ahogy használatos, tudomásom szerint, velem kapcsolatban a megkérdőjelezett fogalom aligha kétségbe vonható. Ha mindenáron sértegetni akart, pontosabban kellett volna fogalmaznia. Valahogy így: te olyan úriember vagy, aki nem vagy az. Nemdebár? Nézze, Bobby, ezt innen a cirkusz horizontjából nehéz kitapintani. Mindenféle horizontból nehéz, csak a Magdóéból nem, szerinte azért nem vagyok úriember, mert hagytam, hogy Csenge megérintsen. Mi az, hogy hagytam? Amikor végigcsókolta a testemen, és arra ösztökélt, vegyem el a szüzességét, döfjél át végre, döfjél át végre, persze, hogy nekiestem. De nem sikerült. Mire nagy nehezen hozzáfértem, lekonyult. Pedig napközben majd szétrepedt a nadrágom. De amikor lehetőség adódott, semmire se jutottunk. Igaz, akkor is attól kellett tartani, valaki ránk nyitja az ajtót. Az baj. Ha megtörtént volna, könnyebb lenne. Se alma, se paradicsom, s mégis kiűzve mindenhol. Szerintem is ez a legnagyobb bökkenő. Túl kell esni rajta. Csakhogy Magdó azzal fenyeget, ha megteszem, feljelent. Akkor inkább műlovarnő, mint én. Igen, én is azt hiszem, bár kezdetben ilyesmit nem lehetett feltételezni róla, hacsak. . . Ne is mondja, a halottak mident tudnak. A vőlegényéről is? Természetesen. Rólam is? Magáról is, szegénykém, hiszen maga szorul rá a legjobban. Szólíthatom Terikének? Szólíthat. Tudja, Terike, azt az árkot, amit Magdó ásott elem, nem lehet átugrani. Olyan választás elé állít, amelyből nincs választás. A Jehova tanúját is be kellene vonni a beszélgetésbe, ő talán jobban kiismeri magát a lehetetlenségekben. Őt nem ismerem, de ha maga ismeri. . . A maga vőlegénye mellett fekszik a bal oldali ágyon, az a nagydarab, vörös ember. De hiszen én azt a kórházi szobát sem ismerem, nem éltem már, amikor maguk odakerültek. És engem, engem akkor honnan ismer? Sajnos, a műlovarnővel sem lehet következetes párbeszédet folytatni. Ha az álom és az ébrenlét összekeveredik, ez a konglomerátum rengeteg ellentmondást tá-

maszt. Viszont pusztán az ébrenlét és a jelen figyelésével se lehet megnyugtató megoldáshoz jutni. A jelen mintha elvesztette volna azelőtti jelentőségét. Azt a jelentőségét, amihez Bobby úgy ragaszkodott. Hiába támadtak rá, jelen nincs, hiszen a tudomásul vett pillanat a múlté. Ha így van, akkor feltételes jelent kell alakítani, mert csak a jelenbe fér bele a van, a volt és a lesz fogalma. Csakhogy olyan vannal, olyan jelennel hogyan lehet megalkudni, ami a legdurvább gorombaságoktól megtisztítva is így hangzik: soha többet nem akarom azt a lányt látni. Te se találkozhatsz vele. Ha megteszed, feljelentelek. Ha megteszed, nem vagy úriember, gyáva szar vagy. A műlovarnó csak a fejét csóválja. A Jehova tanúja legszívesebben ki se nyitná a száját, de már kérdezték, nem lehet kitérni. Nálunk a házassági hűség végleges. Őt nem kellett volna beavatni. Most már abba se tudja hagyni a prédikációt. Mi vagyunk ugyanis az utolsó generáció. Aztán már Jézus országa következik. Nem is Jézusé, ez nyelvbötlés volt, Jehováé. Ide nem vihetünk magunkkal semmi tisztátalanságot. A szerelem, az tisztátalanság? Úgy látszik, hosszasan kellene elbeszélgetnünk. Az egész tanúságtételünkről. Mert nem jó elhamarkodott válaszokat adni. Na még csak az hiányzik. Nem, ne értse félre, ez nem a maga hitére vonatkozik. Senkiére, az enyémmre se, azzal se tudok mit kezdeni. Alighanem az egyiptomi diákhhoz vagy tanárhoz kellett volna fordulnom, de ő folyton imádkozik. Ő könnyebben megértene. Náluk többnejűség van, erre lenne szükségem. Fekete Pónira és Csengére, akkor mindenki szerethetné egymást. Én meg erre azt felelem, cakk! Úgy látszik, a műlovarnó vólegényének a tanácsa lesz a tromf. Szerencsére ez elől Bobynek sikerül álomba menekülnie. Méghozzá betűkből álló álomba. Az utóbbi időben gyakran álmodik ilyet. Néha magában álló betűket, amelyek feltehetően nagyobb összefüggésből törtek ki, de nem sikerül semmihez sem hozzáilleszteni őket, máskor meg olyanokat, amelyekről előbb-utóbb kiderül, tartoznak valahová. Van aztán történeteljesebb álom is. A zergevadászat. Ennek több variációja van. Az egyik: vadászok kapaszkodnak a hegyre fel. Bobby is köztük van. Mindenki messzelátót szorongat a kezében. Egy távolabbi hegyen a zergék sorakoznak. Ők is messzelátót tartanak a szarvukon. Az egyik vadász vagy zerge, nehéz kiókumlálni a sárgás ködben, ki mi, hirtelen ugrabugrálni kezd a meredek sziklatetőn. Faroló mozdulatokkal ide-oda veti magát, mintha lezuhanni készülné. Pedig csak arra figyelmeztet, hogy közölnivalója van. Amit mond, a hegyek több irányból visszhangozzák. Friss zergevért igyatok, melegem, tenyérből! Különös erőnlétre tesz szert, aki megteszi. A vadászok és a zergék erre a kinyilatkoztatásra egyszerre emelik szemükhöz

a távcsövet, fegyvert villantó mozdulattal. Csengét keresik. Csak nem őt akarják elejteni? Csenge a mesékben él, ő nem elejthető. De Bobby az álomból felriadva tudja, a zergevadászatnak még nincs vége. A Jehova-tanú a műlovarnó és a vőlegénye, valamint az egyiptomi diák vagy tanár a begurított ágyakon könyökölve izgatottan várják, mi fog következni. Magdó a porszívó csövével hadonászik. Semmi sem történik, minden marad, ahogy volt. Bobby segélykérőn fordul a többiek felé, de azok meg se mukkannak. Nézd, Magdó, én bármilyen megoldásban benne vagyok, de amit te javasolsz, az megvalósíthatatlan. Azt mondd, azonnal vegyem feleségül Csengét, akkor nem vagyok gyáva szar, úriember vagyok, ha nem így teszek, többet nem láthatom, maradjak veled, aki viszont utálsz, s még az is terhedre van, hogy a lakásban tartózkodom. Üljek a kémény tetejére? Üljlél! Te olyasmit sugallsz, amit magad sem akarsz. Már úgyse tart soká az életem. Te is olvastad az orvosi jelentést, minek a botrány a halál előtt? A botrány is jobb, mint disznóólban élni. Próbáld csak ki azzal a kis kurvával, majd meglátjátok, mire mentek. Miféle kis kurva, micsoda disznóól? Sajnos, nem lehet tovább mondani, Magdó háta mögött a farkával csapkodó krokodil ébred. A műlovarnónak kell elpanaszolni a torokba szorult mondanivalót. Én azt javasoltam, maradjon minden a régiben, a közös vagyon Magdóé, a lakás is, egyetlen feltétel, néha láthassam Csengét. És erre ő mit válaszolt? Hiszen éppen ez az, ebbe sem egyezett bele. Na ne vicceljen, a maga naivitásán derülni lehet. Gyurikám bezzeg ilyen ütődött nagyvonalúságra sohase lett volna képes. Nézze, Terike, én Magdót is szeretem, helyesebben szeretem benne a fekete pónit, életem elveszítetetlen része ő, vele szemben nem akarok semmiféle igazságtalanságot elkövetni. Hátha csak pillanatnyi elmezavarról van szó. Vagy éppen a szerelem és a féltékenység teszi bosszúállóvá. Ugyan már, ne nevetesse ki magát, hát nem a maga szemébe vágta a gyűlöletét és az iszonyodását, és már máskor is el akart válni, amikor Csenge se volt, meg az a hogyishívják részeges nőszemély se. Magát, kedves Bobby, a legkönnyebb átejteni, a hölgynek, úgy látszik, van valakije, közös buliban akarják kicsinálni, hogy minden az ölükbe hulljon, a nyugdíj, a lakás és a pénz is, ez olyan világos, mint a vakablak. Akinek egy birkapásztora volt, annak van több is. Ezt egyszer és mindenkorra jegyezze meg. Nincs annak a nőnek sem zflése, sem szeméremérzete, nálunk a circusban nem vitte volna sokra. De hús évig engem szeretett. Azt maga honnan tudja? Az ilyesmit érezni lehet. Jól van, na, magán igazán nehéz kiokoskodni. De mi van Csengével, őt miért nem emlegeti? Nem szokott róla álmodni? Nem. Legfeljebb egyszer, egy zergevadászaton.

De akkor se jelent meg testileg, csupán egy világító Cs betű látszott belőle, elég nagy célpont, hogy bárki beletaláljon. Nem tudja maga elé idézni? Nem. Talán azért nem, mert akkor nem sikerült. Talán azért. Telefonon egyszer beszéltem vele a betegségem óta, még azt is megkérdeztem tőle, mennyire szeret. Azt felelte, hát nagyon. De ez inkább úgy hangzott, varjú ül a hátadon. Szóval Csenge sincs. Csenge van, csak meseszerűen és nem valódian. Ezt hogy érti? Ha elválnánk, ahogy Magdó követeli, és semmi sem maradna, sem lakás, sem pénz, akkor egy szegény vénemberrel mit kezdjen Csenge? Egy gazdag vénember, az más, annak inkább van a mesékhez jussa, meg tudja vásárolni a mesekulisszákat. De hát miért hagyja magát így kifosztani, hiszen jószereivel mindent maga hozott össze? Hát így van ez, a műlovarnó is elfogult, nincs kivel beszélni. A műlovarnó ki nem állhatja Magdót, mintha valami titkot tudna, amiről Bobby iránti kíméletből nem tesz említést. Egyáltalán, szűz volt az a nő, amikor maguk összekerültek? Mondtam már. Jó, jó, de én nem tenném érte tűzbe a kezemet. A műlovarnónek nem lehet a fekete pónit elővarázsolni. Tudja, mit mondott egyszer? Nekem gyerek se kell, mert te vagy a gyerekem, az unokám, a nagypám, az anyám, a szeretőm. Na és maga ettől elájult. Ilyen dumát szemrebbenés nélkül minden nő levág. Talán valami drágább ruhanevét akart vásárolni. Azt vásárolhatott, amit akart, hízélgés nélkül is. Esetleg elterelő hadmozdulat volt, valamiről vagy valakiről, egy új birkapásztor közelségéről, vagy mit tudom én. Az nem lehet, hogy szerelemből mondta? Ugyan már, magán valóban nem lehet segíteni. S akkor mit akar maga Csengétől? Semmit, csak egy kicsit szeretni a halálom előtt. Vagy inkább azt, hogy ő szeresse magát, mert nehéz árván maradni. Igen, az nehéz. Mindenki meghalt, aki szeretett. Mindenki, aki az életem tanúja volt. Most már könnyű azt mondani, gyáva szar, nem vagy úriember, ki áll ki értem? Csenge. Csenge még gyerek, hogy harcoljon egyedül, lelövik a zergék, lelövik a vadászok, és tanúságot se tud tenni rólam. A zergéknek nincs puskájuk. A műlovarnó konok. A műlovarnóval nem lehet vitatkozni. Nem is kell. A jelen akkorára zsurgorodott, hogy lassanként egyetlen ágy sem gurítható a bútorok közé. Kívülreked a Jehova-tanú, a műlovarnó, a vólegénye, az egyiptomi tanár vagy diák és kívülreked Csenge is, mert Magdó nem engedi be a lakásba. A jelen csupán a krokodilárnyékkal csipkézett Magdóra és az eszpresszógépre korlátozódik. Ezen az utóbbin kávéfőzést lehet főzni, az előbbivel Csengéről is lehet beszélni, természetesen teljesen egyoldalúan. Mit gondolsz, mit tervez veled az a kis kurva? Vagy sült bolond, és akkor zárt intézetbe való, vagy olyan rafinált, hogy egy hónap alatt ki-

zsigerel. Nézz a tükörbe, te szerencsétlen! Ehhez Bobynek nem kell biztatás. Az orvosságoktól sápadt, foltos az arca, és amióta nem dohányszik, megnőtt a feje. Én Csengében nem csalatkozhatom, mert nincs jogom, hogy egy percig is bízzak benne. Viszont ha bármennyire szeretetre képes, az meglepetés. Én csak benned csalatkozhatom, Magdó, akinek igenis illene tudni, hogy valaki voltam, akivel az élet felét megosztottam, s igenis zord fenséggel, szikársággal éltem, ez utólagosan is könnyen bizonyítható. Azért kell most kiskorúval kefélned, mert kiérdemelted? Mit érdemel meg az élet a halál előtt? Nem az a legnagyobb változás, hogy az ember egyszer csak nincs? A megváltozhatatlan, a visszahozhatatlan felől nézve lehetnének egymással szemben nagyvonalúbbak. Nekem nincs miért nagyvonalúnak lenni, és a szürrealista figuráiddal sem csapsz be, a műlovarnóval meg a vőlegényével, ezeket csak azért találtad ki, hogy azt higgyem, meghibbantál, és egy meghibbantnak szabad a gazda. Az összezsugorodott jelenben ilyen szűk a közlekedési lehetőség. A kórházi figurákkal sem sokkal szórakoztatóbb. Ahogy a szobába erőltetné őket a képzelet, máris még régebbi emlékekbe takaróznak. A műlovarnó fekete pónivá változik, kedves, vidéki szálloda lesz a kórházból. Milyen csókja is volt Fekete Póninak? Halacs kacskókja. Halacs kacskókod ajkam nem éri. . . Ezt ki mondja? A múlt mondja szenvedélyesen és gyengéden. A műlovarnónek persze kár ilyesmit említeni. Ő csak azt hajtogatja, hiszi a piszi. De miért éppen neki kellene hinni, egy halottnak, akit az ember nem is ismer? Kávét főzni megnyugtatóbb, de néha az eszpresszógépjé megbabonázódik. Működni ugyan működik, csak rejtélyes dolgok történnek vele. Bobby például tudja, a kávédarálót meg kellene tölteni, meg is töltené, és lám, az dugig tele van töltve friss kávéval. Magdó sincs, bevásárolni vagy sétálni ment, az eszpresszógépjé önállósította magát, az utána történtet összekeverte az előbb történettel és megfordítva. Vízátárolója előbb még vonalig volt, most teljesen üres. Talán az üres lakást is be lehetne helyettesíteni ennek a mintájára jövővel. Egy nagyon is valószínű, elképzelhető jövővel. Bobby ugyanis tudja, hova utalták be utókúrára, a napot is, amikor oda kell utaznia, a környéket is ismeri, nem egyszer járt arrafelé. Az ágyból egyenesen egy erdei sétányra lehet minden átmenet nélkül lépni, amit őszi fák szegélyeznek. Kissé tovább, hogyan is írta a költő. . . csillog a fákon át a tó. Ez a mondat valahogy azzal is rímel, holdtöltekor Csengére vadásznak a zergék. Csak ennek az utóbbi mondatnak semmi értelme, legfeljebb itt, ebben a valószínűtlen erdőben jelenthet valamit. A patak is ismerős. Hol egész magasból, hol közelről látni, villan a halak pikkelye. Zölden és sárgán hullanak a le-

velek. Melyik ér előbb földet, a sárga vagy a zöld, melyik hullik a vízbe halakat utánzón? Az út bal oldalán birkabúzt nyelő dértől ezüstlik a domboldal. Fölötte guggol a hegy. Te se jutsz ide fel már, csúfalkodó fenyők üzenik lefelé. Ezek a fenyők kicsit pálmákra is emlékeztetnek, mert az oldaláguk letört, csak a csupasz árbocnyi törzsek lengetnek a magasba tenyéryni, zöld kontyokat. Talán összezavarodott az erdő, és a Srí Lanka-i került a jövőből idefintorodott helyébe? Nem, mégse. Mert valahol fahídon csikorog a lépés, ez a fenyőerdőhöz tartozó. És az egész erdő beszél is, egyre zsongóbban, egyre hangosabban. Jó lenne, ha nemcsak a fákról hullana levél, de ide is érne egy papírra rótt üzenet. Kitől? Csengétől? Talán inkább a Fekete Pónitól, hogy utoljára, mielőtt még. . . De a levelek késnek. Egyik is, másik is. Csak itt-ott koppan egy vadgesztenye. Meghízott, fekete mókusok szaladgálnak. Miért van az, hogy a legbanálisabb dolgok sem sikerülnek? A műlovarnó vólegénye tudná a választ: azért kérem, mert ilyen az élet.